

T.L.T. 9
Ajanaka
N:1

1930.

Sissejuhatus.

Lugupeetvad õpilased ja õpetajad!

Täna, 20. detsembril, ilmus esimese number meie kooli ajakirjast "Sõsar", millest saavad juba võimelised lasted kirja anda. Loodetavasti võivad teie arvata "Sõsar" kõigi meie ühiste hõlpsate sõprade pealehõlm ja vabalt hõlmata oma loomingu - näiteks näiteks järgmisi numbreid "Sõsarast":

Kuni järgmiste numbrini ilmutatakse järgmised asjad, sealhulgas kirjanduslikku lugusid, sõprade, õpilaste ja õpetajate, kooli ühiseid jõuluid ja õnnelikke aastate!

Kestutav kirjastaja

Sõsarad!

Maagi kastpüües murepäles
Hõlmikune päevse särat,
Nõnda meigi, sõsarad, karvane ilus
Kinnistuste ja lootuste varal.
Kes tahaks teid salata
Et paha hingest varjatus lootusi?
Mille võiks olema ühed - meil üksmeel veel,
Kas ei võiks meil olla ka ühiseid lootusi?

Siis ole me hinged igavesti - noored,
Ei püüsi sääl talat' õue ja rahu.
Küll tulevad siinugi tõrused suured
Ning jätavad jälgi nii musti, paku -
Kuid mis vaatesse ille nii karmale ille
Ja laste hõrrast nõududa kadrata?
Kas ei võiks me neid unistusi hella
Kuidagi edaspidises jäädvustada?

Küll võime - teame ju kõik üht tüttud teid:
Lõome kaudle - rääkime on tal valus ammugi;
Kui küll kuled kõhavad ja pööred, kust saame teid?
Ei ole siiski kui talat' od, saame need velli:
Üks väike kapul on rinner igalilhel meist;
Sääl keeli on hulga, nii püüki rõlavast.
Nüüd igaves ohadagu ille arusaad mist -
Mille jäädvustame need unistusi kassid!

"Sõsar" - nii nime kandele nime,
"Ja võtame ta oma sõprade perre,
Ma olgu mul sõbrades ka süis, kui kõik on pime,
Ja teagu alati julgust ja rõõmu me verre;
Ent mee - mis kõik oma südamest talle andrea
Kõik rõõmu ja õnne ning vahel ka väikese mure -
Kõik luulõngana "Sõsara" meigudele kandkeu -
Si siis me sõprus - sõsaraad - üal sure!

Ent sõsaraad, nüüd loitame tööle ruttu!
Kui meelitate valgete lehtede hiied!
Kui meelitate raigete me eneste süda imelise jutte ...
Lõka paremaid, ilusamaid lüüsa olgu me püüd!
Si ole täpi kui ütleme, et puudub and meid -
Milleks siis see? - hoonus ja ise luulet on täis!
Kihjutage seda, mis salaja paratata südamest teil,
Kihjutage - ja näete, et luule ise teil saadjana käis!

Agnes Biermann.

Õde tulemus

Suur valgele rooside rool,
Päikesel kullas palmesad pungad

Jaanuste kaunistena

Õhust emavaad niiskust
"astilles tollega gaasid looduse seadest.

Keset roosi valgeid

lõhnu hurmavadiid, unustamatuid

nägematud vaevaksid, pistillunnes

esitavad aednikule meel viisi poheerulased

Kuudas saada kaunistusi õisi

Mad ütlevad - tuleval poovida kollasid

ja valgeid kollasile

Neude värv saad, unes imehell,

Küngavalt ilus põrrese säras

Selle tulemusega õisi lõikama helkivaid,
Eet närustena väikseid, vaid sai.

© Linn.

RANNAL.

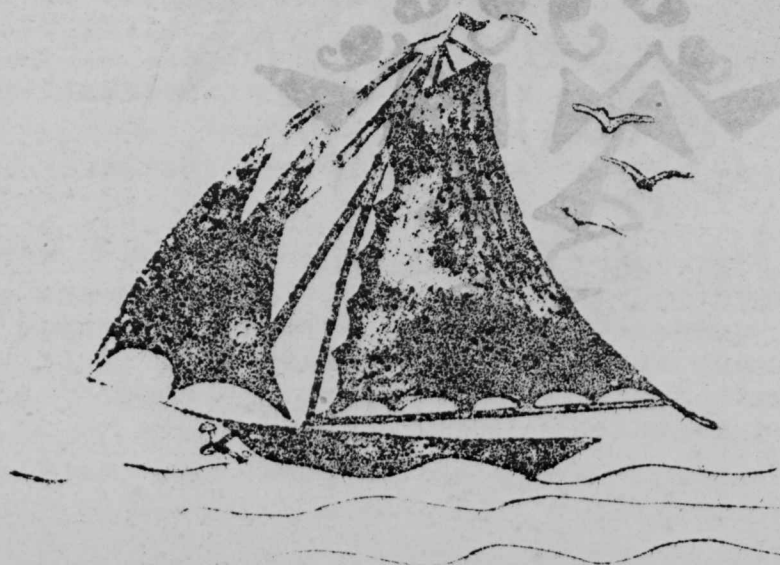
Päike punab kaugel vete taga ja särab kui tuleroos. külvab teri mere tumeroheliselt läikivale pinnale. Õrn tuule-õhk paneb vee liikuma ja päikeseterad näivad kui sulav, virvendav kuld. Pilvesagarad taevaserval kumavad veripunastena ja helgivad vastu nagu vetesügavusest kerkinud korallirahnud. Rannal seisavad ridastikku kaljud - võitlusvalmis kangelasina. Kaldal levav märg liiv, purpurpunased kaljurahnud ja veeloigid kaljude vahel hakkavad tumedalt särada...

Päike vajub, vajub... Kaugus, kaob purpurlisse videvikku ja kaotab selgemad äärjooned... Üle mere ja kaljude las- kub hallikas-lilla uduloor...

Eemal, sääl - mere rohekuldses hämaruses, läbi udu õõtsub paat nagu unenõos.. libiseb vaikselt pikkamisi ja ette- vaatlikult edasi... libiseb vaevalt - nagu peituksid temas inim- hinged igatsused ja unelmad, mis võiksid puruneda kergemalgi puu- dutusel vastu kive...

Mere kohal liuglevad aga lennul kajakad, valmis haa- rama saaki, ja nende kisa läbibistab merel lasuva sügava vaikuse...

Flamma bilora.

O t s i n g u l.

Kuldseil päeval algasin rännaku. Taevas kollendas kuumusest. Valmiv rukis sõtsus raske kullana kabelpool liivast rada. Nii helendav, kiirgav, kutsuv oli kaugus. Kaugel taevarannal säras mets tumeda pronksina. Hinges helisesid kuldseid kellukesed: sill-sill, sill-sill . . . Tilluke kollane liblik keerles mu ees. Pehme soojus ümbritses mind; hää oli. Kuhu läksin? Ei teadnud. Aga see oli vist päike, kelle juure igatsesin . . . nagu teisedki, kes läinud mu celi - tillukesed rändurid; pärast tõusid nad kõrgele parvena, vist olid need kuldseid kiilid . . . Nende tiivakeste virvendus jäi vaid silmi. Öhtu saabudes jäin puhkama põllu veerole.

Ärkasin jahedas sinises poolhänarvas. Öhus kargus ja kukkiired. Sadam sinililli . . . Aga külmi, lõhnatuid, otses- kui klaasiat. Tumehinine õhk lainetas tuules. Tuli tõi sammetisest kaugusest helinaid - viiulite hääli. Sumasin lillit- tet raal, imelik selgus hinges segatud tundetu igatusega. Haled vallutasid mu, viilsid enesega. Kõrguolase sammusin, ei tunnud vaeva. Nõe harjal sinisest kiirgavast kivist tem- pel - seest kostas muusika "Kõrguste sümfonia". Üles hääli mu ees. Aga templisse said vaid pühendatud . . . Önn sulle, et kauded, Seldi mulle ja ma jäin põlvitama külmale sinisele kivile, kuni too külmas tarretas mu hinge.

Päike tõusis apelsinina, kui jätkasin teekonda. Nii hele orkaan oli kaugus nüüd. Kõrged linnatornid horitaondil otseskuil põlesid. Linna kohal kiirgavalt niis päikest. Kiiren- dasin aamma - süäl, süäl pidi jätkama rõõmu ka mulle . . . Linn koosnes vaid kunstiateljeedest. Mäga marevaht päikese kiiris särasid peened karniisid ja õrnad ornaamendid; sammak- käigud kui roosast korallist. Purrakkaevud toredate kujudega orkaan marmorist. Kunsti ja rõõmu linn! Elanikud elurõõmsad punajakselised olevused - pooljumalad . . .

Agas kui palusin neid pühendada mind nende ellu, naersid nad mu inetuse üle - leidsid mu olevat Tiiga inetu seks, et mõista ilu. Inetu... jah tõesti, naersin nüüd minagi ja otsisin linnas poodi, et osta oranž kingad ja pševa-vari... Need pidid mu tegema ilusaks. Aga poodi seal linnas ei olnud...

Tajusin langemist. Pää käis ringi. Nad olid mu lükanud kuristikku. Tumeroheline udu ümbritses mind. Vahel kiirgasid mu kohal usside vosvorsilnad. Öökulli huikeid kuuldus ja nahkhiirte tiibade kahinat. Pääs oli tühjus ja hinges ahastus. Hirmus roheline oli kõik - mu ümbrus ja mu siseilm - nii mürgine... nii valus, painav ja tühi... tühi ja kurb.

Siis kohtasin neid, kes kirjutasiid oma verega. Keegi ei lugevat kuidu raamatuid - olgu kirjutatud elava verega. Nad arvasid sooned, haatsid suled ja kirjutasiid punaseid ridu. Raamatute virnad ümbritsesid neid, nende koltunud nägudel eksles vahetevahel verev helk punaseist leigest, millised kerkisiid punakaspruunide kaljude lõhedest. Nad olid sünged olendid - ei naeratanud kunagi, aga avades oma vere-sooni nägin säält nõrguvat kahvatut vedelikku- vesi! No ja ma tahtsin kirjutada teisile. Nad nõuevad ju verd.

Oli tumeviolett öö. Ei tähti ega kuu, tumedad nöörid tõuseid tudeeina mu ümber. Nagu maasalt kostis kella kõlmin. Kirjus narrirüüs läbiatassin vaiksaid tänavaid. Koh-tasin tüümi, aeglaselt liikuvaid kogusiid. Mängiti leinamar-si... liiguti hiigla surnuaia sishis... maeti... keda? Rah-vavool kiskus mu keasa. Surnuaial nägin hulga lahtiseid hau-du. Neid kaevati veel ja inimesi tuli ikka juure ja juure. Siin malle öeldi: „Kõnele!“ aga mingi võim nõõris häälepae-lad. Millest pidin kõnelema mina- narrirüüs hulkur? Olin ma leidnud midagi uut? Kollase liblika õrn tiivake tolgendas tuhmununa mu käisel, kõrvus kumises tükike sinise templi viisi, silme ees virvendas mitu päikest ja hinges vaheldu-sid roheline ja punane... Pidin sellest kõnelema mina - siin. Nii tumeviolett oli kõik ja need sünged põlvitavad varjud- Igauks oma künka ees, tuge kellahelin, tarretas mu keele. Ja tummas langesin minagi põlvili oma soovide hana ette. SÄäl ootan valget pühapäeva.-

Piperita Recens.

Muljeid reisilt Vladivostokist Shanghaisse.

Luiza Kander.

Olid need terkinud rahustused või mingid muud põhjused, et lahkusime Venemaalt, seda ma enam ei mäleta. Aastal 1918 lahkusime Vladivostokist, kus olin seelnud oma esimesel viiel eluaastal. Reis ei kestnud kuigi kaua, kuid oli äärmiselt ebameeldiv. Jaapani meri on tormisemaid maakeral. Olin mõnigi korral sadelt sõitnud üle Jaapani, kuid veel üal ei olnud näinud teda vaiksena. Selgi korral oli torm hirmus. Oma läks kotte ka jutisse. Õde Ady ja mina võtsime laevas ette suvimisteks konna. Laev oli peaaegu tühi reisijast. Kõik olid tormi kartusel korinud koitudesse. Tundsin end laevaomanikuna ja jalutasime ringi suurima meelehääga. Laev kõikus ja värises. Mõni korral oli kõige nii suur, et paiskas meid vastu seinu. Yärsku hakkas mind piinama väga ebameeldiv tunne. Püüsti õe poole, ma ei tahtnud, et ta näeks mind merehaigena. Viimane istusime mõlemad salongi lävele. Istusime õige kaua ning korraga, nagu kellegi käsul, hüppasime üles ja jooksimetära. Hüdnud rajatisse hüppasime voodisse. Otsustasin, et on tulnud grimane tund, sest mul oli peaha ja palav lämbumiseni. Oma avas akna, kuid oh häda! Suur veerook paiskus sisse. Suure jõupingutusega läks küal korda sulgeda akna. Nõu ulatus rajatisse sisse tuli kõrguseni. Teenohal oli töid, sest mitmas rajatis oli juktoonud sõmasuugine õanetus. Reisijad olid ehmunud, seadus valetses kõrkjal. Meie avas maustuste spaki. Mõelame hirmu lühes maustusega.

Uhe õnnetuse oli torm süüri tekitand. Minu väike haige tädi pole ei suutnud elada üle neid viirususi. Minu peatus enne Kōnāt oli Nagasaki, sinna maotigi väike poiss.

Nagasaki kui ka kõik teised Jaapani linnad, kus olin elanud ennem (Yokohama, Hakodati, Fōri j. t.) ei saanare teisile Jala-ega Kōshimaa linnule. Sielles seisab too omapärasus on rahval õelda.

Päike paistab Jaapanis imehõlpsalt. Õhk on selge, kõik on valge ja imelikult vaikne. Taimestik ei ole saäl tunduvalt tervet. Jalamaa vade talustajad. Inimkõne on Jaapanis keskmise kõrgusega hoid, mis kaetud üleni roosakasvalgete õitega. Vendl on pehvas värskendav lõhn ja meel-

ain välimus. Aga on Jaapanis meil kuusele sarnanevaid
huid, mille oksad ja laar ei kangi ülespoole, vaid ulatavad
auele sirvest, andes suurt omapärast ilme. Täriselanikud
jalutavad süüetäiel rahulikult. Klavitar on panna tähe-
le Jaapanlannaid lastega. Kapsed on seduud emadele
seda, kes kummargil klobistavad oma puukingil edasi.

Ysa oli oma reisidel tutvunud jaapani perekonna-
ga, ning nü oli meil võimalus tutvuda nende elamu ja
koduse seluga. Tuba oli neil rakuat pilliroost matiga. Ke-
set tuba seelab madal laud. Toolid puuduivad; istutakse
lauda ümber maas, jalad ristii. Toolite aset täidavad
uitsad norid. Terve elamu jätab puhta ning korrali-
su mulje. Nende kunstiarhitektust tunnistavad pil-
did ja kaunistused seintel. Tõhjus ei mäleta ma-
ksid nende kombeid. Silmapaistvad on selle rahva voo-
raste vastuvõtlikkus ja rikkimistake. Nagasakist lahku-
des oli meie kingituste hulk nü suur, et pidime osa
kingitusi viskama üle parda.

Nagasaki ei jäta suurlinna muljet, juba sellepä-
rast, et Jaapani ehitustüül on omapärane. Suudadel,
kaunistustega majad, millede arnad väga väikesed või lüü-
suured, jätavad kilamajade mulje. Suht Jaapani linna-
dad on äärmiselt rühaste tänavatega, mitte just eesku-
juliseid puhtad. Kaaplusi on seal mustlühad. Väga
enam lõmbavad võõra tähelepanu omale väikesed pu-
drukauplused, kus müügil igasugust jaapani täris-
ruukki; haagu; lehvikeid, pööliid, riivid, värsid, pärlid
ja kuuõõked. Kauplused on ümbristatud süüetist osti-
jate hulgast, kellest isäralist tähelepanu väärtvad ohtrast
puudralt jaapanlannuad. Suuvilja kauplused on ena-
masti kolme, seinaga, eukülg on neil pöörine. Jaapa-
nis võib süüa suuvilja ka tänavall. Keegi ei tea teda
karsatavatusesi. Sõlluristadeks on Jaapanis rikkadeli
veetavad kaarikud.

Märgneb.

Pötkel sammul väraktusin astu.

Teisatin, kõhelatin, uuesti samm.

Küig kell, ülisuur valguis ümber nu
Käitlin veel astu.

Ent siis varusin enelast hirmuäärina julma

Siis küündin süüga teispool ilma.

Süäl lõputa vaikus... kole....

Kangestun nagu enelummatuseni.

Vääralt üsini ümõgata õhku.

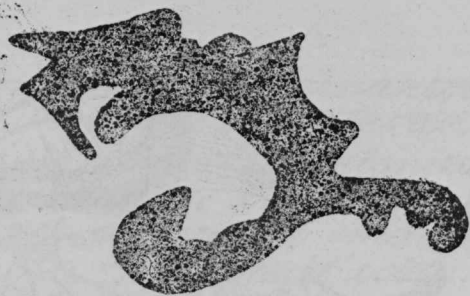
Milles ei rihku rihku.

Täna rida loetlematuid häävi

Yale igatsui, loovisigi.

Asjatu rõn vale tee man teidin end.

Olim.

Sügis.

Nii rõhut nukker, mureline
Mu meeleolu taas.
Kui marmetu too laiguline
Mu laual lillevaas...
Jas lilli värbuaid -
Terwis sügisene...
Leht lehe järel pudenemas
õisi valgeid,
Karm sügis puuotakuu nende õrnu palgeid
On sunnino surmale
Neio tema suulus kaks.
Tul vihmakausil
Mängib mustuse viise,
Tul pudenemas
Kulone lehteriis...
Ja hinges mööneb rõõm.
Ei leia hulleks sõnu
Ma jään vaikides
Vaino lehte surmatantsu.

Piperita Recens.

LAINETE LEND.

Kustki hämarast, ääretust ulguvee rüppest
Lained sünnivad, lennates teadmata kuhu.
Tuuled vallatud mängides, tõugates takka
Ette määravad mõõtmata kauguste tee.

Lained laskuvad kajakat haaravad sülle.

Nagu lille või armastust hõiskaval rinnal.

Peagi vesilind valgetel tiibadel tõuseb

Nagu õnn, mis alati kiiresti kaob.

Keerleb edasi, edasi voogude rünnak

Mattes, tõugates, muljudes vähemaid alla.

Murduh müriinal rannale, Haarates nagu

Sajal sõrmil, et püsiks või ainuski piisk.

Lõpppiir murdmatu, keegi ei küüni ta taha

Murtuna tagasi merre vaob vesi.

Nagu mälestus vahurätt valendab rannal

Ent ka sellegi tuul kannab minema pea.

ELPI.

Üksi saata armastada hulki
Ollas on
Kui nendelt imetella lasta end.

PIPERI... RECENS.

piilusid vaid suured, suured harrastajad, kuni kuni 1 m d

neelanud kõig naha ja ... wadega.

Kõlmaudal päeval ilmusid ... lained löid warte laevast. Enamus ... ja daama ...

Ikki ... nad sulpsatust mees - "mees teie parda!" hüüdsid ... ilmus ...

Siidi ... järele tahtsid ... lõpuks ... laeval ... kus oli ...

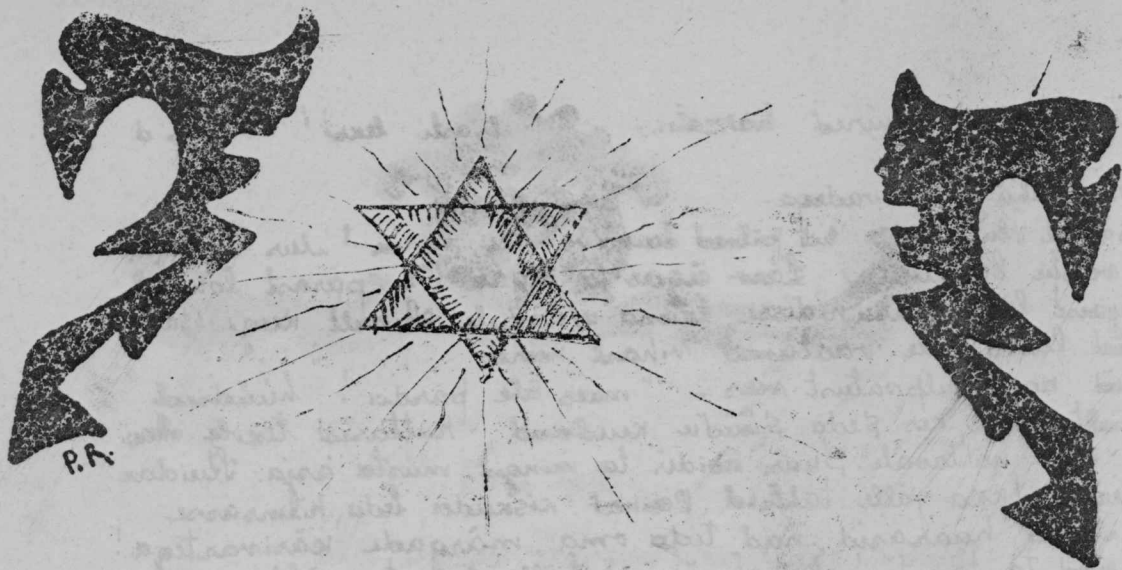
Jaabus ... öhtusöögil kõik väga vaiksed. ... kõik leinasid ...

Ikki ... ja oh imet! - kes astus sisse? - ... "Mida ... "kui see ...

Laps ... et ... "Meil kõik ...

Paasameest tõlkinud ...

NAINEE NAISENA OMA ... VÄÄRT, KUI NAINE MEITENNA. ...

Jõukuöö

Tol' ööl ei tulnud uno mul kaasa
Kuu kohvatu kii helkis loas
Tixsus vaid kell. Oli miks kui havalas
Pehmet valget linnu lütsas maas...
Äkki kui kumleksin värikukellu
Kauguses õrnast helamast
Ulitu kui hibraste hõlpsate riigis
Kiirvabas jõuliseis unelmas
Astuh toast väija eer lastub la
keerles, kaadub vahela hangete
Jaks adasi maha tumeneva poole...
Astudes vajum pehmese lumme
Kõrguses kummal kelm...
Heiast siniseis õrnu varje
Valgele vaibale lga pule
Singlin kui unes vahela metsa
Kutsuva helina poole
Alla valgus rõivis kammardund püüpe...
Milline sära ja imelik hiilgu!
Püies kui põleksis künnaloe vad

Lähem kui kostaks heli mu kõrvus...
Tumleõhk tasane jäätunud oksilt
Raputab alla säravad linn...
Wiibin ma ärevel või unese ilmas?
Kuhu on heli-õhjad jääns?
Kõvenes külma-õhku pe hingus-
Meelemais heli tuld purustas...

Piperita Recens.

Mõttesalm.

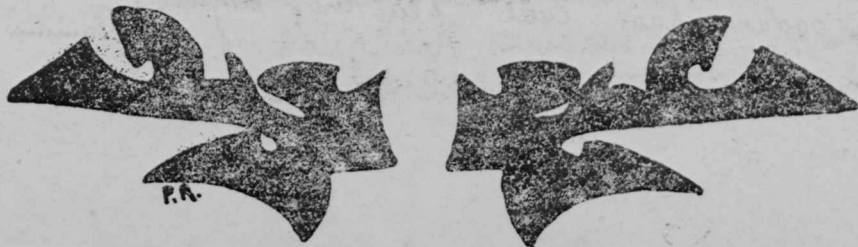
Ah, milleks valetada enesele alataha
Alatruim pettusist on enesepett.

Milleks sind ikka vaid vabandada?
Harjumus halvaim on see.

Raskeim on tunduisest kõigest
Enese äratund -

Sellest siiski nii palju
oleneb elusunnol.

Pip-Re.

Sisse ei lase!

Proui ei istub sialongis. Teenija keelab:

"Armuline prou! Eelkõige on rõõm!"

Armuline prou hingab kergendatult

"Suurel tänuks! Pange uus rohi rüüri!"

Flamma B.

ootare

Susanne Mariame suurepäraste aias teatriisse.

Enne nel nure ning ei läheb palutades. Kõig. teatril

leida:

"Vabandage brosi, kas tein teid roju saates?"

Susanne: "Oo! palun! Alks mitte, kuid-

palun ootare kuni teie teatril tagasi."

Flamma B.

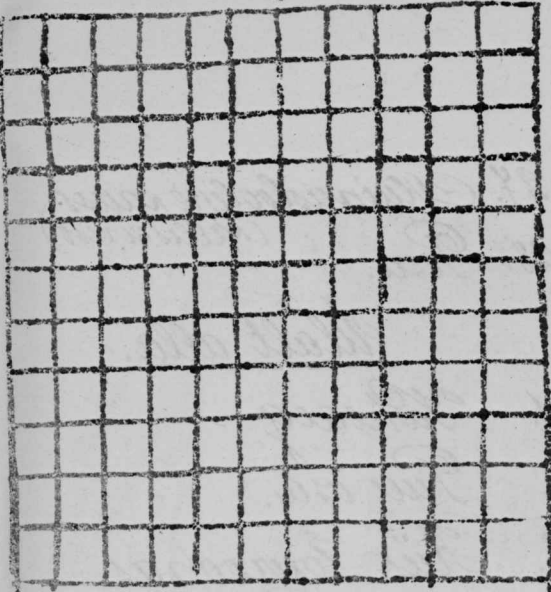
Die drei heiligen Könige
(L'Hôte) sangen
C. H. H. H.

Kui di kooli pidi.

Read peavad andma:

1. Rand Aafrikas
2. Riik Taha - Kanaariid
3. Kilmad Brasiilia
4. Linn Lääne - Ameerikas
5. Väin Sassa meres
6. Väin Aafrikas
7. Linn Lõuna Ameerikas
8. Linn Nõukuse ääres
9. Lõuna Sassa esariik
10. Linn Rumeenias.
11. Riik Itaalias.

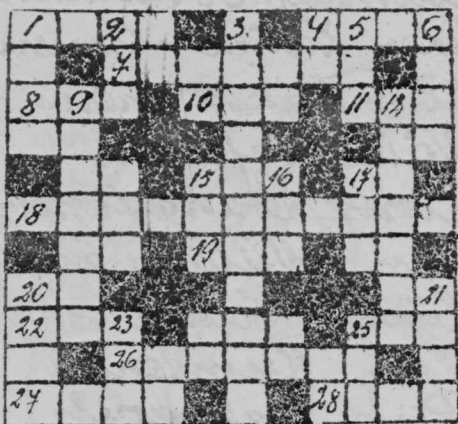
Diagonaal pahemast nurgast alla
peab andma maadonn - nime Portugali's
P.R.

Mida ei
juhtu

kuuaga...

Ristsõnade mõistatus.

Vasakult paremale.

1. Teisend.
4. Geomeetriline reha.
7. Neli värve ajaleoline jutt.
8. Ruumaja.
10. Maakohit Tallinna lähedal.
11. Tsüngli elanik.
13. Poet.
16. Kõrs 169a (ülalt alla) taevane.
18. Kõrs Kõrgo jõel.
19. Inglisekeeles: Põõna.
22. Vahaaegne sõjariist.
24. Ühehõluline jõok.
25. Saksakeeles Kaja.

27. Oluinasooline kauss (kallisvõrist)
28. Pesu.

Ülalt alla.

1. Vahaeq.
2. Tuu osa.
3. Kõrs Euroopas.
5. Kõrs Põhja-Ameerikas (lühendatult).
6. Talu nimi A. Kitzbergi (võist. "Kõrs").
9. Millele ehitatakse kotte.
12. Mehe nimi.
14. Naise nimi.
16. Vaata 15. vas. - parem.
15. Yargneuss märk.
17. Yogi Maalias.
20. Perexonna lüige.
21. Mehe jalakate.
23. Naise nimi.
25. Perexonna pea (lühendatult).

Kelluke.

Oru Ise.

Mr. Dis.

Vainete teooria

Kivoriik.

25. sept. pidulik artus - lõppmärkide annetamine
O.L. ja P.G. XII koolile. Selvümmare „kooli täisõue“
istung. Sooja teenitusi ja lapseid märit: usigi-
jääjailt sai osaks 1931 a. minejailt.

18 okt. hüüuaktus. Avarõn pr. Velder-
mannilt. Teenitusi hüüuasilt ja deklaratsioon
õpilasilt.

29 nov. artus käsitöö õpetaja pr. Kuve ja
uusõpetaja hr. Sibula 25 a. teenitusjuubeli puhul.
Juubilare teenitasid hr. Dir. Roos ja õpilaste
esitajana G. Kuljus.

Saaval 29 nov. oli sijaandusringi kolmas aastapäev.
Avarõnaks hr. Dir. Roosi teenitus. Yärgnesid ringi
juhataja A. Toonati ringitegevuse aruanne ja
deklaratsioon, laulu ring muusikalisi ettekäändeid
ringi liikmeilt.

6. det. koolisidu - mitmekesise ring kavilava,
hästiõnnestund kavaga.

Ja siis
neid
40,4...4...teva
ja ööd.

Seateid.

Ilmuuata ~~tead~~ tööd ilmuvad järgmises numbris.

Töid võtavad vastu toimetuse liikmed:

I a - Rein

III a - Kokamägi.

I b - J. gorov.

III b - Silde.

II a - Retane.

IV a - Peterson.

II b - Loos

IV b - Juhanson.

V a - Roost.

V b - Oja.

Vastutav toimetaja M. Oja.
väljaandja J. L. I. T. G. kirjandusring.

